

29.9.2026

Dnro 964/03.04.04.04.10/2026

Anonymisoitu päätös

Asia

Muu kunnallisasia

Valittaja

A, Salo

Päätös, josta valitetaan

Salon kaupunginvaltuusto, 13.4.2026 § 32

Kaupunginvaltuusto on

- 1) hyväksynyt Länsirata Oy:tä koskevan päivitetyn osakassopimuksen liitteineen sekä kuntaosakkaiden sitoumuksen toisen rakentamisvaiheen rahoittamisesta liitteen mukaisessa muodossa
- 2) sitoutunut Länsirata Oy:n ratahankkeen ensimmäisen rakentamisvaiheen rahoittamiseen enintään 27 miljoonalla eurolla ja vastaa Länsirata Oy:n 520 miljoonan euron vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen tai Suomen valtion muutoin järjestelmän rahoituksen rahoituskustannuksista enintään 2,23 prosentilla
- 3) hyväksynyt Helsingin kaupungin ja Kirkkonummen kunnan omistamien osakkeiden hankinnan Länsirata Oy:lle siten, että hankinnassa noudatetaan osakassopimuksessa sovittuja periaatteita
- 4) hyväksynyt osakassopimuksen mukaisen maksuttoman suunnatun osakeannin, jolla Suomen valtion osuus nousee 67,0 prosentista 68,24 prosenttiin ja kuntaosakkaiden omistusosuudet pysyvät ennallaan Kirkkonummen poisjäämistä lukuun ottamatta.

Lisäksi kaupunginvaltuusto on päättänyt, että

- kaupunginhallitus valtuutetaan hyväksymään osakassopimukseen ja liitteisiin mahdollisia muutoksia, joilla ei ole suhteellisesti arvioiden merkittäviä vaikutuksia Salon kaupungin rahoitusosuuksiin eikä kuntaosakkaiden kokonaisrahoitusvastuuseen, ja

- kaupunginjohtaja valtuutetaan hyväksymään osakassopimukseen ja sen liitteisiin vähäisiä teknisiä tarkennuksia, ja
- kaupunginjohtaja valtuutetaan allekirjoittamaan osakassopimus ja järjestelyyn liittyvät muut asiakirjat edellyttäen, että muut osakassopimuksen osapuolet hyväksyvät asiakirjat vastaavan sisältöisenä ja kuntaosakkaat hyväksyvät ratahankkeen toisen vaiheen rahoituksen liitteen mukaisessa muodossa.

Päätöksen mukaan se pannaan täytäntöön mahdollisista valituksista huolimatta lainvoimaa odottamatta.

Valitus

Päätös on ensisijaisesti kumottava. Toissijaisesti hallinto-oikeuden on määrättävä osakassopimus raukeamaan varallisuus oikeudellisista oikeustoimista annetun lain (oikeustoimilaki) 36 §:n nojalla tai palautettava asia uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen täytäntöönpano on keskeytettävä. Salon kaupunki on velvoitettava korvaamaan A:n oikeudenkäyntikulut viivästyskorkeineen.

Päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, koska A, joka on Salon kaupunginvaltuutettu, sekä kaksi muuta valtuutettua, B ja C, on perusteetta jääväty asian käsittelystä. Jääväminen on tehty sillä perusteella, että valtuutetut omistavat tai hallinnoivat kiinteistöjä, joiden kautta ratalinjaus, jonka suunnittelusta osakassopimuskokonaisuudessa sovitaan, kulkee. Valtuustossa on 13.4.2026 päätetty, osallistuuko Salo radan rakentamiseen taloudellisesti vai ei. Radan linjaus on päätetty eri prosessissa. Linjaus ei voi ratkaista esteellisyyttä, koska rataa tulisi Saloon noin 60 kilometriä. Asia koskee näin ollen hyvin suurta maanomistajien joukkoa, eikä asialla ole kuntalaissa tarkoitettuja välittömiä vaikutuksia valtuutettujen asemaan. Asiassa on myös otettava huomioon, että kaikki nyt kysymyksessä olevat valtuutetut omistavat kiinteistöt välillä Lohja–Salo, eikä valtuustossa ole ollut nyt kysymys radan rakentamisesta tälle välille.

Valituksessa on lisäksi muun ohella esitetty, että sopimusta on käsitelty puutteellisin perustein, että asian valmistelu on ollut puutteellista, koska hankkeen talousvaikutuksia ei ole selvitetty riittävästi, ja ettei radan toteuttamistapa kuulu kunnan toimialaan.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Salon kaupunginhallitus on antanut lausunnot täytäntöönpanon kieltämistä koskevasta vaatimuksesta ja pääasiasta.

Hallinto-oikeus on välipäätöksellään hylännyt täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.

A on antanut vastineen. Vastineessa korvattavien oikeudenkäyntikulujen määräksi on ilmoitettu 1 400 euroa.

Kaupunki on toimittanut oikeudenkäyntikuluvaatimuksesta lausunnon sekä B:n ja C:n lausunnot heidän esteellisyyksistään. Salon kaupunki on kiistänyt oikeudenkäyntikuluvaatimuksen perusteeltaan ja pitänyt määrää liiallisena, koska asiassa ei ole käytetty oikeudellista avustajaa. Esteellisyydestä annettujen lausuntojen mukaan valtuutetut eivät ole olleet asiassa esteellisiä.

A:lle on varattu tilaisuus lausua lausunnoista.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa Salon kaupunginvaltuuston päätöksen 13.4.2026 § 32.

Hallinto-oikeus velvoittaa, A:n oikeudenkäyntikuluvaatimuksen enemmälti hyläten, Salon kaupungin korvaamaan A:lle kohtuulliseksi arvioidut oikeudenkäyntikulut 300 euroa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut päivästä, jona päätös on ollut oikeudenkäynnin osapuolten saatavissa.

Ratkaisun perustelut

Pääasia

Valtuutetun esteellisyyttä koskeva sovellettava säännös ja kuntalain esityöt

Kuntalain 97 §:n 1 momentin mukaan valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintolain 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään.

Kuntalain säätämiseen johtaneessa hallituksen esityksessä (HE 268/2014 vp) on yleisperusteluissa kohdassa 3.13 Päätöksenteko- ja hallintomenettely todettu muun ohella, että esteellisyyssäännöksillä turvataan asioiden käsittelyn puolueettomuutta ja asukkaiden luottamusta päätöksenteon moitteettomuuteen. Esteellisyydellä eli jääviydellä tarkoitetaan henkilön sellaista suhdetta asiaan tai asianosaisiin, että se vaarantaa hänen puolueettomuutensa yksittäisen asian käsittelyssä. Valtuutetun esteellisyysperusteet olisivat voimassa olevaa lakia vastaavasti rajoitetummat kuin muihin luottamushenkilöihin ja kunnan henkilöstöön sovellettavat perusteet. Valtuutettu on esteellinen vain asiassa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä tai hänen hallintolaissa tarkoitettua läheistään. Se, koskeeko asia valtuutettua tai hänen läheistään henkilökohtaisesti, on ratkaistava kussakin tapauksessa erikseen. Yleensä voidaan edellyttää, että asialla on tai voi olla välittömiä vaikutuksia valtuutetun tai hänen läheisensä asemaan.

Asiassa saatu selvitys

Länsiratahankkeessa on kysymys Helsinki–Turku-välisen nopean ratayhteyden toteuttamisesta. Hankkeen toteuttaminen on jaettu suunnitteluvaiheeseen ja rakentamisvaiheeseen. Rakentamisvaihe taas on jaettu ensimmäiseen ja toiseen rakentamisvaiheeseen. Ensimmäisessä rakentamisvaiheessa rakennetaan uusi raideyhteys yhteysväleille Espoo–Hista, Hista–Vihti ja Vihti–Lohja. Samalla toteutetaan kaksoisraide nykyisen raideyhteyden viereen yhteysväleille Salo–Hajala ja Nunna–Kupittaa. Lisäksi ensimmäinen rakentamisvaihe pitää sisällään koko yhteysvälin rakentamissuunnittelun. Länsiratahanketta suunnitellaan, toteutetaan ja rahoitetaan hankeyhtiömallissa (nykyisin Länsirata Oy), jossa on mukana Suomen valtio sekä tietyt kunnat, kuten Salo.

Suomen valtio ja Länsirata Oy:n kuntaosakkaat, Helsinkiä lukuun ottamatta, ovat lokakuussa 2025 saavuttaneet neuvottelutuloksen Länsiratahankkeen ensimmäiseen rakentamisvaiheeseen siirtymisestä sekä Helsingin kaupungin osakkaiden hankinnasta Helsingin päätettyä, ettei se osallistu rakentamisvaiheeseen ja luopuu osakkeistaan. Neuvottelutuloksen myötä on laadittu osakassopimus koskien Länsirata Oy:n rakentamisvaihetta, jossa on sovittu tarkemmin muun muassa hankeyhtiön hallinnosta, rahoituksesta ja päätöksenteosta sekä osakkaiden oikeuksista ja velvollisuuksista. Osakassopimusta on päivitetty Kirkkonummen kunnanvaltuuston päätettyä joulukuussa 2025, ettei se hyväksy Länsirata Oy:n osakassopimusta esitettyssä muodossaan.

Salon kaupunginvaltuusto on 13.4.2026 asiakohdassa 32 käsitellyt päivitettyä osakassopimusta 17.2.2026 liitteineen sekä osakassopimuksen liittyvää kuntaosakkaiden sitoumusta 17.2.2026 toisen rakentamisvaiheen rahoittamiseen. Päivitetyn osakassopimuksen mukaan sopimuksen tarkoituksena on sopia tarkemmin yhtiön hallinnosta, rahoituksesta ja päätöksenteosta, yhtiön osakkeiden omistuksesta ja luovutuksesta ja niihin liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista sekä osakkaiden oikeuksista ja velvollisuuksista toisiinsa nähden. Sopimuksessa sovitaan rakentamishankkeen ensimmäisen vaiheen toteuttamisesta ja osakkaiden rahoitusvastuusta.

Valtuuston kokouspöytäkirjasta ilmenee, että valtuutetut A, B ja C ovat perustelleet valtuustolle näkemyksiään siitä, miksi he eivät ole pitäneet itseään asiassa esteellisinä. Valtuutetut ovat jättäneet esteellisyydestään päättämisen valtuuston päätettäväksi. Valtuusto on äänestysten jälkeen päättänyt, että valtuutetut A, B ja C ovat asiassa esteellisiä (”intressijääviys”), eivätkä he näin ollen osallistuneet asian käsittelyyn tai päätöksentekoon.

Kaupunginhallituksen hallinto-oikeudelle antamassa lausunnossa on todettu muun ohella, että valituksenalainen päätös on osa laajempaa kokonaisuutta eli ratahankkeen toteuttamista. Päätöksenteon kohteena on nyt valituksenalaisilta osin ollut ratahankkeen rakentamisvaiheen osakassopimukseen sitoutuminen. Osana kaupunginvaltuuston päätöstä on myös muun ohella hyväksytty hankeyhtiön kuntaosakkaiden sitoumus toisen rakentamisvaiheen

rahoittamisesta. Rakentamisvaiheen osakassopimukseen sitoutuminen tarkoittaa ratahankkeen ensimmäisen rakentamisvaiheen rahoittamiseen sitoutumista. Ratahankkeen rahoittamiseen liittyvät kysymykset on tunnistettu potentiaalisina esteinä koko hankkeen toteutumiselle. Erityisesti Helsingin kaupungin hankeyhtiöstä irtautumisen jälkeen yhdenkin kuntaosakkaan pois jääminen on tunnistettu mahdolliseksi koko ratahankkeen pysäyttäväksi tekijäksi. Hankeyhtiön osakkaiden ja siten myös Salon kaupungin sitoutumisella ratahankkeen ensimmäiseen rakentamisvaiheeseen ja sitä koskevaan osakassopimukseen on ollut merkittävä potentiaalinen vaikutus koko ratahankkeen toteutumiseen. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen päätöksenteon kohteena ollut ratahankkeen rakentamisvaiheen osakassopimukseen sitoutuminen on tosiasiaa mielletty ja nähty myös ratahankkeen kokonaisuudessa hankkeen jatkamista tai keskeyttämistä koskevaksi päätökseksi.

Lausunnossa on edelleen todettu muun ohella, että valituksenalaista päätöstä tehtäessä raidehankkeen ratalinjaus on ollut selvillä. Ratalinjaus on päätetty eri prosessissa eikä sitä ole käsitelty sopimusluonnoksessa. Asian käsittelystä jäävät valtuutetut A, B ja C omistavat tai hallinnoivat kiinteistöjä, joiden kautta ratalinjaus, jonka toteuttamisesta sopimuskokonaisuudessa sovitaan, kulkee. Ottaen huomioon, että valituksenalaista päätöstä tehtäessä ratalinjaus on ollut selvillä sekä myös tiedossa olleet asiassa tehtävän päätöksen oletetut vaikutukset ratahankkeen toteutumiseen tai toteutumatta jäämiseen, valituksenalaisella päätöksellä on ollut suoria vaikutuksia mainittujen valtuutettujen omistamiin tai hallinnoimiin kiinteistöihin. Päätös on koskenut ratahankkeen toteuttamista ja sen osana on myös ensimmäisen rakentamisvaiheen rahoittamisen lisäksi päätetty muun ohella hankeyhtiön kuntaosakkaiden keskinäisestä sitoutumisesta toisen rakentamisvaiheen rahoittamiseen. Rakentamisvaiheen osakassopimuksen hyväksyminen ja ratahankkeen toteutuminen koskee jäävättä valtuutettuja henkilökohtaisesti kuntalain 97 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, ja he ovat olleet esteellisiä osallistumaan asian käsittelyyn.

Oikeudellinen arviointi

Asiassa on oikeuskysymyksenä ratkaistava, onko valtuutetut A, B ja C jääväty perusteetta kaupunginvaltuustossa 13.4.2026.

Valtuustossa on 13.4.2026 käsitelty Länsirata Oy:n rakentamisvaihetta koskevaa osakassopimusta sekä siihen liittyvää kuntaosakkaiden sitoumusta toisen rakentamisvaiheen rahoittamiseen. Hallinto-oikeus toteaa, että päätettävänä olleessa asiassa on ollut kysymys Länsiratahankkeen rahoittamiseen liittyvien sopimusten hyväksymisestä. Yhtiöoikeudelliset sopimukset koskevat osapuolina olevien osakkaiden keskinäisiä vastuita ja velvoitteita. Osapuolena olevan yksittäisen kunnan näkökulmasta kysymys on ennen kaikkea sen rahoitusosuudesta hankkeen kustannuksiin. Kunnallisen intressin näkökulmasta kysymys on siten osallistumisesta hankkeen taloudellisiin hyötyihin ja riskeihin. Päätöksenteko koskee kunnan elinvoimaan ja talouteen liittyviä intressejä ja siten kaikkia kuntalaisia.

Tällaisessa kysymyksessä edustuksellinen demokratia saa korostuneen merkityksen, mille on annettava erityistä painoarvoa tulkittaessa valtuutetun esteellisyssäännöksen ilmaisua ”henkilökohtaisesti häntä”. Valtuutetun esteellisyyttä koskevissa lain esitöissä korostetaan vaikutusten välittömyyttä. Sopimuskokonaisuuteen liittyvällä päätöksenteolla voi käytännössä olla merkitystä Länsiratahankkeen ja siten kyseessä olevan ratalinjauksen toteutumisen kannalta. Kysymyksessä olevan ratalinjauksen sijainti on kuitenkin päätetty jo eri menettelyssä. Nyt kysymyksessä olevan osakassopimuksen hyväksymisellä tai hyväksymättä jättämisellä voi olla vain taloudellisia heijastusvaikutuksia myös maanomistajina oleviin kunnan jäseniin. Edellä lausuttu huomioon ottaen nyt kysymyksessä olevalla asialla ei ole ollut välittömiä vaikutuksia jäävättyjen valtuutettujen asemaan sillä perusteella, että nämä omistavat tai hallinnoivat kiinteistöjä suunnitellun ratalinjauksen varrella. Valtuuston 13.4.2026 käsittelemä asia ei ole koskenut jäävättyjä valtuutettuja kuntalain 97 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla henkilökohtaisesti. He eivät näin ollen ole olleet esteellisiä osallistumaan asian käsittelyyn ja päätöksentekoon valtuuston kokouksessa.

Valtuusto on edellä todetun perusteella perusteetta jäävännyt A:n, B:n ja C:n asian käsittelystä valtuustossa. Valtuutetut ovat tämän takia joutuneet aiheettomasti jäämään pois asian käsittelystä ja päätöksenteosta. Kysymyksessä olevat valtuutetut eivät näin ollen ole voineet osallistua asiasta käytyyn keskusteluun eivätkä esittää ja perustella omia näkemyksiään ja siten puheenvuoroillaan vaikuttaa muihin valtuutettuihin. Valtuuston päätös on valituksessa esitetyllä esteellisyyteen liittyvällä perusteella syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja se on kumottava.

Asian näin päättyessä asiassa ei ole syytä lausua muista valitusperusteista.

Oikeudenkäyntikulut

Salon kaupunginvaltuuston päätös on A:n valituksen johdosta kumottu. Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen olisi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin perusteella kohtuutonta, että A joutuisi itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Korvauksen määrää arvioidessaan hallinto-oikeus on ottanut huomioon, että vaatimus perustuu A:n omana työnä asian tutustumiseen sekä valituksen ja vastineen laatimiseen. Salon kaupunki on edellä todetun perusteella velvoitettava korvaamaan hallinto-oikeuden kohtuulliseksi arvioimat A:n oikeudenkäyntikulut ratkaisuosasta ilmenevästi.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Kuntalaki 135 § 2 mom ja 144 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 97 § ja 100 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (Kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeustuomarit Veronica Storträsk, Tiina Forsten ja Salla Pieniniemi. Asian on esitellyt Salla Pieniniemi.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu ja tulostettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

Jakelu

Päätös tavallisena tiedoksiantona sähköisesti

A
Maksutta

Salon kaupunginhallitus, jonka on kuntalain mukaisesti ilmoitettava päätöksestä

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Turun hallinto-oikeus
Sairashuoneenkatu 2–4 (PL 32), 20101 Turku
turku.hao@oikeus.fi
Puh. 029 56 42400
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>